

Szczegółowy opis zajęć (KARTA PRZEDMIOTU)

Nazwa zajęć: psychologia kliniczna

Kod zajęć: P2_TP_NS_S_2

Przynależność do grupy zajęć: moduł przedmiotów kształcenia specjalnościowego

Rodzaj zajęć: obowiązkowy

Kierunek studiów: Pedagogika

Poziom studiów: studia drugiego stopnia

Profil studiów: praktyczny

Forma studiów: niestacjonarne

Specjalność (specjalizacja): Terapia pedagogiczna

Rok studiów: I

Semestr studiów: II

Formy prowadzenia zajęć, wraz z liczbą godzin dydaktycznych:

wykłady – 10

ćwiczenia – 10

Język/i, w którym/ch prowadzone są zajęcia: język polski

Liczba punktów ECTS (zgodnie z programem studiów): 2

* – pozostawić właściwe

1. Założenia przedmiotu:

- przedstawienie podstawowych pojęć i założeń psychologii klinicznej oraz zadań zawodowych psychologa klinicysty funkcjonującego w obszarze terapii wychowania i edukacji.
- przybliżenie spectrum problemów klinicznych występujących w biegu życia człowieka, ze szczególnym uwzględnieniem zaburzeń zdrowia psychicznego, wskazywanie instytucjonalnych i specjalistycznych form pomocy oraz budowanie twórczego stosunku Studentów do zdobywanej wiedzy i kompetencji z zakresu psychologii klinicznej.

2. Odniesienie kierunkowych efektów uczenia się do form prowadzenia zajęć oraz sposobów weryfikacji i oceny efektów uczenia się osiągniętych przez studenta:

symbol	zakładane efekty uczenia się <i>student, który zaliczył zajęcia:</i>	formy prowadzenia zajęć	sposoby weryfikacji i oceny efektu uczenia się
Wiedza: zna i rozumie			
K2P_W01	Student ma orientację w spectrum problemów klinicznych wieku dorosłego oraz zna w ograniczonym zakresie, zasady diagnozy klinicznej	Wykład z prezentacją multimedialna, dyskusja	Ocena udziału w dyskusji, sprawdzian pisemny
K2P_W02	Student zna podstawowe teorie, modele i orientacje i ich znaczenie dla psychologii klinicznej	Wykład, dyskusja	Ocena udziału w dyskusji, sprawdzian pisemny
K2P_W03	Student zna i rozumie podstawowe pojęcia psychologii klinicznej oraz wzajemne zależności psychologii klinicznej i psychopatologii	Wykład, dyskusja	Ocena udziału w dyskusji, sprawdzian pisemny
Umiejętności: potrafi			
K2P_U01	Student potrafi samodzielnie poszukiwać i pogłębiać wiedzę z zakresu psychologii klinicznej i w oparciu o nią dokonywać rzetelnego opisu spectrum zaburzeń klinicznych.	Praca z podręcznikiem, prezentacja multimedialna, dyskusja, analiza przypadku	Ocena udziału w dyskusji, sprawdzian ustny
K2P_U02	Student opierając się na usystematyzowanej wiedzy potrafi skonstruować proste narzędzie diagnostyczne (wywiad/obserwacja) oraz prowadzić przy jego pomocy elementy procesu diagnostycznego w odniesieniu do analizowanego problemu klinicznego	Prezentacja narzędzia, praca z podręcznikiem, dyskusja, prezentacja multimedialna,	Ocena udziału w dyskusji, przygotowanie krótkiego wywiadu dotyczącego wybranego problemu klinicznego
K2P_U03	Student potrafi wskazać instytucjonalne specjalistyczne formy pomocy w odniesieniu do analizowanego problemu klinicznego.	Udział w dyskusji, prezentacja multimedialna	Ocena udziału w dyskusji, sprawdzian ustny
Kompetencje społeczne: jest gotów do			

K2P_K01	Student wykazuje gotowość do stałego rozwijania etycznej postawy i swego profesjonalizmu oraz pogłębiania refleksyjności nad własną praktyką.	Dyskusja, wykład, praca z podręcznikiem, prezentacja multimedialna	Ocena udziału w dyskusji, przygotowanie krótkiego wywiadu dotyczącego wybranego problemu klinicznego
K2P_K02	Student uzyskał sprawność w prezentowaniu i dyskutowaniu o objawach, przyczynach i patogenezie zaburzeń klinicznych w różnych okresach życia.	Dyskusja, wykład z prezentacją multimedialną, analiza przypadku	Ocena udziału w dyskusji, sprawdzian ustny
K2P_K03	Student uzyskał zdolność do wskazywania kierunku adekwatnej pomocy psychologicznej w określonych warunkach środowiskowych.	Wykład z prezentacją multimedialną, dyskusja	Ocena udziału w dyskusji, sprawdzian ustny

3. Treści programowe zapewniające uzyskanie efektów uczenia się (*zgodnie z programem studiów*):

Wybrane aspekty psychologicznej diagnozy klinicznej – cel, przedmiot, typologia, metodologiczne i merytoryczne błędy w diagnostyce klinicznej. Przykładowe metody diagnostyczne w psychologii klinicznej. Przykłady pomocy psychologicznej w praktyce klinicznej. Definicje, przedmiot, cele i zadania psychologii klinicznej. Sposoby rozumienia normalności i zdrowia i ich znaczenia dla psychologii klinicznej (konceptje normalności: norma teoretyczna, ilościowa, społeczno-kulturowa). Analiza podejścia do kategorii zdrowia i choroby: podejście etiopatogenetyczne i salutogenetyczne, ze szczególnym uwzględnieniem poczucia koherencji. Zdrowie psychiczne jako dobrostan i subiektywna jakość życia. Psychologiczne koncepcje wyjaśniania zaburzeń zdrowia psychicznego i somatycznego: psychodynamiczne, behawioralne, poznawcze, humanistyczne, egzystencjalne, teorie uczenia się i inne. Systemy klasyfikacji zaburzeń. Charakterystyka wybranych zaburzeń zdrowia psychicznego. Opis i interpretacja sytuacji trudnych (stresowych, kryzysowych, straty, traumatycznych) współdeterminujących zaburzenia psychiczne. Dostosowywanie pomocy psychologicznej w praktyce pedagogicznej do potrzeb dzieci, młodzieży i dorosłych z zaburzeniami w obszarze zdrowia psychicznego.

4. Opis sposobu wyznaczania punktów ECTS:

Forma aktywności	Liczba godzin / punktów ECTS
Liczba godzin zajęć, niezależnie od formy ich prowadzenia	20
Praca własna studenta 1 przygotowanie do zajęć, zapoznanie z literaturą	10
Praca własna studenta 2 przygotowanie do sprawdzianu pisemnego i ustnego	10
Praca własna studenta 3 przygotowanie projektu wywiadu	10
Inne	
Suma godzin	50
Liczba punktów ECTS przypisana do zajęć	2

Objaśnienia:

* – praca własna studenta, należy wymienić formy aktywności, np. *przygotowanie do zajęć, interpretacja wyników, opracowanie raportu z zajęć, przygotowanie do egzaminu, zapoznanie się z literaturą, przygotowanie projektu, prezentacji, pracy pisemnej, sprawozdania itp.*

** – inne np. *dotatkowe godziny zajęć*

5. Wskaźniki sumaryczne:

- liczba godzin zajęć oraz liczba punktów ECTS na zajęciach z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów: 30h- 1 pkt. ECTS
- liczba godzin zajęć oraz liczba punktów ECTS na zajęciach związanych z prowadzoną w Politechnice Śląskiej działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów – w przypadku studiów o profilu ogólnoakademickim:
- liczba godzin zajęć oraz liczba punktów ECTS na zajęciach kształtujących umiejętności praktyczne – w przypadku studiów o profilu praktycznym: 15 h – 0,5 pkt. ECTS
- liczba godzin zajęć prowadzonych przez nauczycieli akademickich zatrudnionych w Politechnice Śląskiej jako podstawowym miejscu pracy: 15h – 0,5 ECTS

6. Osoby prowadzące poszczególne formy zajęć (*imię, nazwisko, stopień naukowy lub stopień w zakresie sztuki, tytuł profesora, służbowy adres e-mail*):

7. Szczegółowy opis form prowadzenia zajęć:

1) wykłady:

- szczegółowe treści programowe:

Podstawowe założenia i pojęcia psychologii klinicznej. Orientacje, modele i teorie oraz ich znaczenie dla psychologii klinicznej-1 h

Analiza pojęć: norma, normalność i zdrowie. Wzajemne powiązania psychologii klinicznej z psychopatologią.-1 h

Przegląd problemów klinicznych z uwzględnieniem ich specyfiki w odniesieniu do okresu życia. Zmiany w rozumieniu istoty zaburzeń klinicznych w biegu życia. Poznawanie diagnostyczne w psychologii klinicznej. Struktura procesu diagnostycznego w psychologii klinicznej. Swobodne techniki diagnostyczne. Pierwszy kontakt kliniczny. Obserwacja, wywiad i analiza wytworów jako źródło informacji diagnostycznej i wstępnych hipotez klinicznych z uwzględnieniem sytuacji socjalnej w rodzinie oraz ryzyka przemocy.-3 h

Pomoc psychologiczna. Doradztwo, terapia i profilaktyka 3 h

Wprowadzenie do szczeblowych zagadnień klinicznych. Współczesne systemy klasyfikacji zaburzeń psychicznych: ICD-10 i DSM-V. Wybrane zaburzenia zdrowia psychicznego: w okresie dzieciństwa i dorastania,, podstawowe zaburzenia osobowości i zaburzenia lękowe w biegu życia,, specyfika zaburzeń afektywnych w biegu życia .Istota stresu traumatycznego i jego następstwa, -4 h

Wybrane elementy klinicznej psychologii zdrowia. Analiza choroby w paradygmacie stresu psychologicznego. Istota interwencji kryzysowej i pomocy psychologicznej w kryzysie.-3h

- stosowane metody kształcenia, w tym metody i techniki kształcenia na odległość: analiza przypadków wykład, wykład z prezentacją multimedialną, dyskusja, praca z podręcznikiem
- forma i kryteria zaliczenia, w tym zasady zaliczeń poprawkowych, a także warunki dopuszczenia do egzaminu:
- sprawdzian pisemny, sprawdzian ustny, udział w dyskusji, przygotowanie projektu wywiadu

- organizacja zajęć oraz zasady udziału w zajęciach, ze wskazaniem czy obecność studenta na zajęciach jest obowiązkowa: zajęcia przeprowadzane zgodnie z harmonogramem, obowiązkowy udział w ćwiczeniach; udział przynajmniej w 60% wykładów

2) opis pozostałych form prowadzenia zajęć:

Ćwiczenia:

- Analiza czynników determinujących zaburzenia kliniczne, zdrowia psychicznego i zachowania - w biegu życia Etiologia zaburzeń: podejście biologiczne, koncepcje psychologiczne i neuropsychologiczne. Rola neuronauki w ustalaniu przyczyn zaburzeń zachowania i zdrowia psychicznego. Charakterystyczne dla poszczególnych okresów rozwojowych zaburzenia kliniczne - 2h

- Neurorozwojowe czynniki wybranych zaburzeń klinicznych oraz zaburzeń zdrowia psychicznego w okresie dzieciństwa i młodości- upośledzenia umysłowe. Objawy, diagnoza i terapia – 1h

- Neurorozwojowe czynniki ryzyka wybranych zaburzeń klinicznych w okresie dzieciństwa. Zaburzenia przywiązana. Obraz kliniczny. Klasyfikacje. Etiologia, diagnoza i terapia. Neurorozwojowe czynniki ryzyka zaburzeń wychowawczo- klinicznych w okresie dzieciństwa. Specyficzne trudności w czytaniu i pisaniu. Dysleksja rozwojowa. Związek dysleksji z zaburzeniami emocjonalnymi -2h

- Psychospołeczne aspekty wczesnej interwencji i rehabilitacji dzieci z dysfunkcjami mózgowymi. Specyficzne, wybrane problemy wieku przedszkolnego i szkolnego: enuresis, encopresis, mutyzm wybiórczy, zaburzenia psychosomatyczne, lękowe, odmowa chodzenia do szkoły, zespoły tików- 2h

- Specyficzne intrapsychiczne zaburzenia zdrowia psychicznego okresu późnego dzieciństwa i okresu dorastania: zaburzenia lękowe i nastroju, osobowości, depresja młodzieńcza, samobójstwa nastolatków, zaburzenia odżywiania się. Zaburzenia zachowania, ryzykowne zachowania seksualne i cięższe nieletnich 3h

-- Wybrane zaburzenia zdrowia psychicznego w okresie dorosłości: zaburzenia lękowe i afektywne, schizofrenie, uzależnienia. Zaburzenia afektywne w okresie senioralnym (specyfika depresji w okresie późnej dorosłości). Zespoły otępienne, ich etiologia i patomechanizm. Elementy psychologii zdrowia: Istota stresu i jego przyczyny. Choroba w paradygmacie stresu psychologicznego 3h

- Istota stresu traumatycznego i jego następstwa (zaburzenia po stresie traumatycznym). Psychospołeczne aspekty pomocy psychologicznej. Krótki przegląd metod, technik i sposobów postępowania w problemach funkcjonowania psychospołecznego oraz zaburzeniach zdrowia psychicznego w biegu życia jednostki.-2h

8. Opis sposobu ustalania oceny końcowej (zasady i kryteria przyznawania oceny, a także sposób obliczania oceny w przypadku zajęć, w skład których wchodzi więcej niż jedna forma prowadzenia zajęć, z uwzględnieniem wszystkich form prowadzenia zajęć oraz wszystkich terminów egzaminów i zaliczeń, w tym także poprawkowych):

1) Kryteria oceny - wykłady:

Na ocenę 3: od 50%-64% punktów ze sprawdzianu pisemnego

Na ocenę 3,5 od 65%-74% pkt. ze sprawdzianu pisemnego

Na ocenę 4,0 od 75%-83% pkt. ze sprawdzianu pisemnego

Na ocenę 4,5 od 84%-91% pkt. ze sprawdzianu pisemnego

Na ocenę 5 od 92% i więcej pkt. ze sprawdzianu pisemnego

2) Kryteria oceny - ćwiczenia:

Sprawdzian ustny – przygotowanie i omówienie na zajęciach wybranego tematu (pod uwagę będzie brana merytoryczna adekwatność wypowiedzi, znajomość literatury obowiązującej na zajęcia, poprawność argumentacji, zaangażowanie studenta w przebieg zajęć, atrakcyjność formy dla grupy). Za każde kryterium student może otrzymać 0-10 punktów, w zależności od stopnia zaangażowania i prezentowania przygotowania merytorycznego do zajęć, w sumie 50 pkt max. Ocena stanowi 0,5 oceny z ćwiczeń.

Kryteria oceniania:

10 i więcej = ocena 5.0

8-9 punktów = ocena 4.5

6-7 punktów = ocena 4.0

4-5 punktów = ocena 3.5

2-3 ocena 3.0

1 i mniej = ocena 2.0

Ocena udziału w dyskusji - aktywność studenta na zajęciach, merytoryczny udział w dyskusji studenta na zajęciach będzie zaznaczany poprzez plusy, które wykładowca będzie przyznawał na każdym zajęciu w odniesieniu do indywidualnego zaangażowania w zajęcia poszczególnych studentów. Pod uwagę będzie brana merytoryczna adekwatność wypowiedzi, znajomość zagadnień obowiązujących na zajęcia i zaangażowanie studenta w zajęcia. Na każdym zajęciu student może otrzymać 0-2 plusów, w zależności od stopnia zaangażowania i prezentowania przygotowania merytorycznego do zajęć. Plusy będą na bieżąco odnotowywane, a z końcem semestru ich suma będzie stanowiła ocenę udziału w dyskusji).

Kryteria oceniania:

10 i więcej = ocena 5.0

8-9 punktów = ocena 4.5

6-7 punktów = ocena 4.0

4-5 punktów = ocena 3.5

2-3 ocena 3.0

1 i mniej = ocena 2.0

Ocena udziału w dyskusji stanowi 0,25 końcowej oceny z ćwiczeń.

Przygotowanie krótkiego wywiadu dotyczącego wybranego problemu klinicznego – oceniana będzie adekwatność stawianych pytań do problemu wyjściowego, wyczerpanie tematu, umiejętność właściwego formułowania myśli, wycucie i etyczność w poruszanych kwestiach. Za każde kryterium od 0-5 pkt

19- 20 pkt ocena 5.0

17-18 ocena 4.5

15-16 ocena 4.0

13-14 ocena 3.5

10-12 ocena 3.0

9 i mniej praca niezaliczona

Ocena za udział w dyskusji stanowi 0,25 końcowej oceny z ćwiczeń.

Na ocenę końcową składa się średnia ocen uzyskanych ze sprawdzianu pisemnego i końcowej oceny z ćwiczeń.

9. Sposób i tryb uzupełniania zaległości powstałych wskutek:

- nieobecności studenta na zajęciach: odrobienie zaległości w formie udziału w konsultacjach - sprawdzian ustny
- różnic w programach studiów osób przenoszących się z innego kierunku studiów, z innej uczelni albo wznowiających studia na Politechnice Śląskiej – praca pisemna na uzgodniony temat

10. Wymagania wstępne i dodatkowe, z uwzględnieniem sekwencyjności zajęć:

Uzyskana wiedza z zakresu: biologicznych podstaw zachowania człowieka, psychologii rozwoju człowieka w biegu życia, wprowadzenia do psychologii wychowawczej.

11. Zalecana literatura oraz pomoce naukowe:

Literatura podstawowa:

Goodman R. Scott A., Psychiatria dzieci i młodzieży., Wrocław, 2003, Urban & Partner

McWhirter, J.J., McWhirter, B.T., McWhirter, A. M., McWhirter E.H., Zagrożona młodzież, Warszawa, 2001, PARPA [lub późniejsze wydanie]

Sęk H., (red.) Psychologia kliniczna. Warszawa, 2013 Wydawnictwo Naukowe PWN t. 1 i 2

Literatura uzupełniająca:

Święcicka M., (red.) Metody diagnozy w psychologii klinicznej dziecka i rodzin, Warszawa, 2011

12. Opis kompetencji prowadzących zajęcia (*np. publikacje, doświadczenie zawodowe, certyfikaty, szkolenia itp. związane z treściami programowymi realizowanymi w ramach zajęć*):

Wykształcenie kierunkowe, doświadczenie zawodowe, szkolenia.

13. Inne informacje:

.....